

Javaslat a Balatoncsicsói Helyi Értéktárba történő felvételhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. *A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:*

Nivegy-völgyi Értékörk

2. *A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:*

Név: _____

Levelezési cím: _____

Telefonszám: _____

E-mail cím: ertektar@balatoncsicso.hu _____

II. A TELEPÜLÉSI ÉRTÉK ADATAI

1. *A települési érték megnevezése:*

Szent Ágoston római katolikus templom

2. *A települési érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása (jelölje x-el)*

agrár- és élelmiszergazdaság

egészség és életmód

épített környezet

ipari és műszaki megoldások

kulturális örökség

sport

természeti környezet

turizmus

3. *A települési érték fellelhetőségének helye:*

8272 Balatoncsicsó, Fő u. 17.

4. *A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:*

A Veszprémi Főegyházmegye Tapolcai Esperesi Kerületéhez tartozó balatoncsicsói plébánia a Nivegy-völgyében található öt falu – Tagyon, Szentantalfa, Balatoncsicsó, Szentjakabfa, Óbudavár – plébániája. A templom méreteit anno a 13 település népességéhez tervezték. A plébánia területe Balatonakalitól Monoszlóig tartott beleértve Dörgicsét és akkor még lakott Ság-pusztát is.

Az ősi csicsói templom megmenekült a pusztulástól és a reformátusok kezére került, majd 1754- ben a veszprémi püspökséghez tartozó egyházi birtok lett, mikor Padányi Bíró Márton plébániát hozatott létre. Temploma a plébániának nem volt (kivéve a visszkapott használhatatlan templomot), viszont az anyakönyvek vezetését az alapítás évével megkezdték. A csicsói római katolikus plébánia első plébánosa Türgyei Péter volt.

Az öreg templomot nagyon megviselte az idő és új templomot kellett építeni. 1777-ben Jankó Ádám plébános ideje alatt kezdték meg az új templom építését és 1781-ben szentelték fel Szent Ágoston püspök tiszteletére. Az 1766 és 1798 között szolgálatot teljesítő templom- és plébániaépítő atya végrendeletének megfelelően a Nepomuki Szent János oltár előtt nyugszik.

Egyik, az 53 cm átmérőjű harangját Zechenter Antal öntötte Budán. Jankó Ádám utolsó csicsói ténykedése a plébánia épület újjáépítése volt. 1798-ban - alig kezdődtek meg az új plébánia építkezési munkálatai - Jankó Ádám plébános súlyosan megbetegedett. Végrendeletében meghagyta, hogy a balatoncsicsói római katolikus templom Nepomuki Szent János oltár elé temessék. Jankó Ádám 1766–1799 között volt Csicsó plébánosa.

A templom orgonáját Halper János szombathelyi orgonaépítő műhelyében az 1850-es évek végén készítették. 1862-ben lett beépítve. 1901-ben javították, újra beállították, új fújtatót és új szerkezetű klaviatúrát építettek bele. A munkálatokat Roland Ferenc orgonaépítő és segédje végezték.

A balatoncsicsói Szent Ágoston-templomot 1913-ban Kasza Vilmos plébános idejében tatarozták. A templom belső része, a főoltár és a mellékoltárok, a padok szintén felújításra kerültek.

A templom eredeti, barokk 1754-es vasharangja a XX. század elején Amerikába kivándorolt csicsóiak adományából lett vásárolva és került haza 1923-ban. A gyűjtést Kraml József szervezte. Kasza Vilmos plébános idején szentelték fel.

Egészen 1996-ig szolgálta a csicsóiakat, amikor a harangot lehozták a toronyból, hogy ne lehessen többet használni. A fa harangszéket kiszórták, a meglévő ritka amerikai A barokk 1754-es harang eredeti szép füles koronáját lefűrészelték és egy tárcsára cserélték, a nyelvét eldobták. A fa harangszék helyett falba épített I-vasakat tettek, és kiemelt idomacéljáromra tették a harangokat, gongszerű ronda és lekötött nyelvvel. Jelenleg a lehető legelőnytelenebbül szinte egy ritmusban és ércesen, természetellenesen szólnak. A helyiek azóta is bánják, hogy a kijátszásukkal és hozzá nem értésüket kihasználva a régi nagyharangot lehozták a toronyból. Jelenleg a mérete miatt rendkívül költséges lenne a visszatétele, így marad a szószék alatt.

A Szent Ágoston templom 2010-ben egy nyertes pályázatnak köszönhetően teljesen megújult külsőleg.

A projekt során visszaállításra került a templom eredeti külseje, a tető ismét cserépfedést kapott a sekrestye épületén is és a tartógerendák többségét is kicserélték. Elkészült a csapadékvíz elvezetését szolgáló csatornarendszer, így megszűnt a templom vizesedése. Kialakításra került az épület egészét védő villámhárító. A torony kúpja és a díszítő kövázák is megújultak.

A templomáldásra ünnepélyes keretek között 2012. március 18-án került sor, melyre Dr. Márfi Gyula érsek atyát kérték fel.

2014. március és május között a templom belső felújítási munkálatai is elkezdődtek. Ennek keretében a szentély kivételével tatarozásra került a templom és a sekrestye, megújult a Szent oltár, valamint a Fájdalmas oltár dobogója, és 2 keresztúti kép. Sor

került a nagyoltár lábazatának rögzítésére, - tartós lélegeztető alapozóval - műanyag hálós erősítésére, mely biztonságot jelent az esetleges falrajzok és festmények védelmét illetően.

A belső munkálatokra Dr. Márfi Gyula érseki áldást adott 2014. szeptember 30.-án.

A templom mai megjelenése nem jöhetett volna létre Scher János önzetlen, áldozatkész, precíz irányítása nélkül! A pályázati lehetőség kihasználása, az anyag elkészítése, az adományok gyűjtése, a hivatalok közötti folyamatos egyeztetés és a kivitelezési munkálatok folyamatos személyes nyomon kísérése, felügyelete tiszteletre, elismerésre méltó! Példaértékű munkásságát a helyiek közül többen is mindenféle ellenszolgáltatás nélkül önként támogatták.

A balatoncsicsóiak minden év augusztus utolsó vasárnapján tartják a Szent Ágoston napi templombúcsút.

A község jelenlegi plébánosa Baladincz József atya.

5. *Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:*

„Eleink a keresztény szellemi örökség ébrentartására templomokat hagytak örökül. Templomokat, ahova rendszeresen betérve a napi munka szellemi és fizikai fáradalmait, csendes elmélkedésre a néha elviselhetetlen külvilág zajaitól elzárva Istenhez egyedül, vagy a Veled egységben gondolkodó testvéreiddel térsz be.”

„Templomunk reményt ad ahhoz, hogy ne csak anyagi értékkel hagyatkozzunk utódainknak, hanem az ezer éves keresztény szellemiséggel áthatva példát is mutassunk.”

(Scher János)

6. *A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):*

www.balatoncsicso.hu/templomunk , <http://szentagoston.hhrf.org>,

Balatoncsicsói Római Katolikus templom felújítása 2008 – 2011. – Scher János – mellékletként csatolva

www.balatoncsicso.hu/templomunk/felujitas

Kelt: Balatoncsicsó, 2014. október 23.

aláírás

Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt helyi érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:

főoltár

mennyezeti freskó

orgona

Szent Ágoston római katolikus templom napjainkban

felújítás előtt